

Η κορυφή του σκατόβουνου

ΚΙΜΠΙ

Υπάρχει το γνωστό ερώτημα που θέτει ο αρχιαπατεών κύριος Πίτσαμ στην «Οπερα της πεντάρας» του Μπρεχτ: «Τι είναι η ληστεία μιας τράπεζας μπροστά στην ίδρυση μιας τράπεζας;». Εχει γίνει κλισέ, αλλά και εδραιωμένο αξίωμα, σχεδόν διακομματικά αποδεκτό, με μόνη διαφοροποίηση ότι όσο δεξιότερα στο πολιτικό φάσμα χρησιμοποιείται τόσο περισσότερο μεταλλάσσεται σε κάτι τύπου: «οι τράπεζες είναι αναγκαίο κακό». Γνωστό το πόσο μας κόστισε και μας κοστίζει ακόμη αυτό το «αναγκαίο κακό».

Ας επεκτείνουμε το ρητορικό ερώτημα του Πίτσαμ στη συγκυρία. Γιατί, «τι είναι σκάνδαλο Πάτση μπροστά στο σκάνδαλο των «κόκκινων» δανείων και της τιτλοποίησής τους;». Τι είναι το σκάνδαλο της αδήλωτης μπίζνας των βουλευτών και των κυβερνητικών αξιωματούχων με τα χρέη των πολιτών μπροστά στην ύπαρξη των εισπρακτικών εταιρειών; Τι είναι το σκάνδαλο των απευθείας αναθέσεων στα εκλεκτά μέλη του γαλάζιου κομματικού μητρώου μπροστά στις ανακεφαλαιοποιήσεις των τραπεζών με χρήματα των φορολογουμένων; Τι είναι το μοίρασμα των δημόσιων επενδύσεων στη λέσχη του εγχώριου παρείστικου καπιταλισμού μπροστά στη μετατροπή του ιδιωτικού χρέους των τραπεζών σε δημόσιο χρέος των πολιτών, ζώντων και απογόνων μέχρι τρίτης γενεάς; Τι είναι η διαφθορά μερικών κρατικών αξιωματούχων μπροστά στο σκάνδαλο των τιτλοποιήσεων των «κόκκινων» δανείων; Τι είναι το σκάνδαλο Πάτση μπροστά στο σκάνδαλο του «Ηρακλή»; Τι είναι ένας απατεωνίσκος πολιτευτής μπροστά στην απαλλαγή των τραπεζών από «κόκκινα» δάνεια δεκάδων δισ. με την εγγύηση του Δημοσίου, δηλαδή των φορολογουμένων; Και, τελικά, τι είναι η διασπάθιση 1 εκατ. ευρώ δημόσιου χρήματος μπροστά στην κατάπτωση κρατικών εγγυήσεων 35 δισ. ευρώ, δηλαδή μπροστά στη μετατροπή ακόμη μιας τραπεζικής τρύπας σε κρατικό χρέος;

Καθένα από τα παραπάνω ρητορικά ερωτήματα, που παραλλάσσουν ατέχνως τον Μπρεχτ, θα μπορούσε να είναι μόνον ο τίτλος μιας ξεχωριστής δημοσιογραφικής-ερευνητικής σάγκα για την ιστορία της οικονομικής παρακμής μας ή του μεγάλου πλιάτσικου που συντελείται όχι μόνο στην τριετία (και κάτι) Μητσοτάκη, αλλά εδώ και τουλάχιστον μια τριακονταετία. Ξεκινώντας, δηλαδή, από το μπινγκ μπανγκ του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος, που μετέτρεψε τους τραπεζίτες σε ένα υβρίδιο εθνικών ηρώων και σταρ της δημόσιας ζωής, και φτάνοντας στη διάσωσή τους από την κατάρρευση με χρήματα των φορολογουμένων. Και με μια τεράστια μεταφορά πλούτου από κάτω και εντός προς τα πάνω και εκτός χώρας. Οπου το «εκτός χώρας» περιλαμβάνει και τις ευρωπαϊκές τράπεζες που τις γλιτώσαμε από τις ζημιές των ελληνικών ομολόγων και τις εξωχώριες (οφσόρ) εταιρείες στις οποίες η «εθνική» ολιγαρχία πάρκαρε τον λεηλατημένο, αφορολόγητο και ξεπλυμένο πλούτο της.

Εν τη αφελεία του ή μέσα στον απόλυτο κυνισμό του ο Πάτσης, όταν επιχείρησε να αιτιολογήσει τις πραγματικά νόμιμες, αν και απόλυτα ανήθικες, δραστηριότητές του, περιέγραψε με ακρίβεια τα μεγάλα κόλπα του χρηματοπιστωτικού Λεβιάθαν. Που αφού φόρτωσε το σύμπαν με κάθε μορφής καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια, διακοποδάνεια, μετοχοδάνεια, εορτοδάνεια, ακόμη και δανειοδάνεια με πλήρη γνώση και συναίσθηση ότι η πλήρης εξόφλησή τους για ένα σημαντικό μέρος δανειοληπτών μακροπρόθεσμα θα ήταν αδύνατη, στη συνέχεια άρχισε να τα «σπάει». Όπως οι επαγγελματίες μπαταχτσήδες σπάνε τις επιταγές. Ο Πάτσης αφηγήθηκε το πώς οι τράπεζες άρχισαν να πουλάνε τα προβληματικά δάνεια σε δικά τους παιδιά, δικούς τους ανθρώπους, δικές τους εισπρακτικές εταιρείες, αποδεχόμενες να γράψουν ζημιές που μετά απλώς τις μεταβίβασαν στους πολίτες. Αλλά αυτά τα νομίμως ανήθικα πράγματα τα έκαναν με την άδεια της αστυνομίας. Δηλαδή, της εποπτεύουσας πολιτείας και της επιτηρήτριας τράπεζας των τραπεζών, της ΕΚΤ, και της εγχώριας κεντρικής τράπεζας. Το αν σ' αυτή την αλυσίδα παρεισέφρεε καμιά φορά και κανένας κανονικός μαφιόζος, που εκτός από ενοχλητικά τηλεφωνήματα στους ανυποψίαστους (ή και

υποψιασμένους) δανειολήπτες έσπαζε και κανένα δάχτυλο ή πόδι, είναι απλή αστοχία νομιμότητας...

Αλλωστε, αυτό που έγινε σε μικρή κλίμακα τις ωραίες εκείνες μέρες της ευρωευφορίας, τις δεκαετίες 1990 και 2000, όταν οι Πάτησηδες γίνονταν κόρακες-δανειοεισπράκτορες εκατοντάδων εκατομμυρίων, στη μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση εποχή έγινε η εξυγιαντική κανονικότητα του τραπεζικού συστήματος. Με τις τεράστιες τιτλοποιήσεις δανείων των 100 δισ. ευρώ, τις καθωσπρέπει εταιρείες ειδικού σκοπού που ίδρυσαν μόνες ή σε κοινοπραξίες οι τράπεζες για να απαλλαγούν από τα σαπάκια, με τις δεκάδες εταιρείες διαχείρισης, τους σέρβισερ που κάνουν σέρβις στον οικονομικό θάνατο επιχειρήσεων και νοικοκυριών κι ετοιμάζονται για το μεγάλο πλιάτσικο μέσω χιλιάδων πλειστηριασμών. Όμως, αυτό το μεγάλο «σύστημα Πάτηση» είναι καθαγιασμένο από τους δανειστές, την ΕΚΤ, την Κομισιόν, το ΔΝΤ, τον ΕΣΜ και το πολιτικό σύστημα όχι απλώς ως «αναγκαίο κακό», αλλά ως πράξη σωτηρίας των τραπεζών και των αποταμιευτών: «Σας σώζουμε από τους εαυτούς σας», είναι περίπου το μήνυμα του τραπεζοπολιτικού συμπλέγματος, που κινείται μεταξύ Αθηνών, Βρυξελλών και Φρανκφούρτης, προς τους φορολογούμενους – δανειολήπτες – καταθέτες – πολίτες.

Το σκάνδαλο Πάτηση είναι λοιπόν η κορυφή ενός παγόβουνου, το οποίο περιέχει την καθωσπρέπει ευρωπαϊκή νομενκλατούρα, τη χρηματοπιστωτική τεχνοκρατία και το μεγαλύτερο μέρος του πολιτικού μας συστήματος. Μόνο που το παγόβουνο δεν περιέχει κυρίως παγωμένο νερό, αλλά σάπιο χρέος. Μπορούμε να το φανταστούμε σαν ένα βουνό από την κόπρο που κανείς Ηρακλής δεν θα το σώσει. Ισα ίσα που αυτός ο «Ηρακλής» είναι συστατικό του σκατόβουνου.

□ Θεωρίες για την υπεραξία

Χρειάστηκε να φτάσει η δεκαετία του 1980 για να αρχίσουν οι εμπορικές τράπεζες να χάνουν την αριστοκρατική και αντιδραστική εικόνα τους και να αποκτούν ένα είδος αίγλης που

απειλούσε να ενθαρρύνει μια ανεπαίσθητη (αλλά παρ' όλα αυτά, κατά τη γνώμη τού Τόμας, άκρως ανθυγιεινή) χροιά κοινής ωφέλειας. Υπεύθυνος γι' αυτό ήταν, σε κάποιο βαθμό, ο ίδιος. Αναγνωρίζοντας τα τεράστια κέρδη που μπορούσε να αντλήσει ως σύμβουλος της κυβέρνησης στο πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης, έκανε τολμηρά βήματα προκειμένου να εξασφαλίσει η Στιούαρτς* ουσιαστική συμμετοχή σε αυτή την πολυδιαφημισμένη επιχείρηση. Το γλεντούσε με την ψυχή του ν' αρπάζει αυτές τις μεγάλες κρατικές εταιρείες από τα χέρια των φορολογουμένων και να τις διαμελίζει σε μια μειοψηφία μετόχων που διψούσαν για κέρδη: η ιδέα ότι συνέβαλλε στην αφαίρεση ιδιοκτησίας από τους πολλούς και τη συγκέντρωσή της στα χέρια λίγων τον πλημμύριζε μ' ένα βαθύ και καθησυχαστικό αίσθημα δικαιοσύνης. Ικανοποιούσε κάτι πρωτόγονο μέσα του.

Τζόναθαν Κόου, «Τι ωραίο πλιάτσικο»

* Επωνυμία τράπεζας

kibi2g@yahoo.gr, kibi-blog.blogspot.com

πηγή: efsyn.gr